

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/21005-1
Saksbehandler Torleiv Olavson Momrak

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	28.08.2025

Energistimuleringstilskudd for landbruket: Utvidet bruk av midlene

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Det fylkeskommunale tilskuddet *Energistimulering – landbruk* utvides til også å kunne gjelde tiltak finansiert av Innovasjon Norge der disse er rettet mot klima-, energieffektivisering og øvrige miljøtiltak i landbruket. Administrasjonen vil gå i dialog med Innovasjon Norge for hvordan dette kan følges opp.
2. *Energistimulering – landbruk kan videre* brukes på satsinger i landbruksstrategien som har som formål å styrke matberedskapen/ matsikkerheten og selvforsyningsgraden i Agder. Tiltakene må ha en energieffektiviserings-, klima- og/eller miljøgevinst.
3. Det settes en ramme på 300 000 kr for det enkelte tiltak/satsing under pkt. 1-2.
4. Landbruksforumet holdes orientert om bruken av midlene.

Vedlegg

Sammendrag

I august 2024 behandlet hovedutvalget en sak om forvaltning av fylkeskommunale midler avsatt i økonomiplanen for 2024-2027. Det ble vedtatt å opprette en søkbar pott for å stimulere til alternative energikilder og avsatt 1. mill. kroner årlig til tiltaket.

Administrasjonen fikk fullmakt til å gå i dialog med Innovasjon Norge Agder slik at det fylkeskommunale tilskuddet kunne forvaltes i samarbeid med Innovasjon Norge sine støtteordninger for landbruk på energiområdet. Så langt har det vært liten etterspørsel etter midlene forvaltet av Innovasjon Norge og følgelig også liten etterspørsel etter de fylkeskommunale midlene.

Det foreslås på denne bakgrunn en utvidet bruk av midlene slik at disse også kan brukes på andre satsinger enn bare alternative energibruk. En forutsetning er at en utvidet bruk av midlene brukes på tiltak/satsinger som kan ha beredskaps-, klima-, miljø-, og/eller energieffektiviseringseffekt.

Saksopplysninger

I saken fra august 2024 ble det foreslått at energistimuleringstilskuddet skulle gå til å forsterke tilskuddsordninger for landbruket og Innovasjon Norge sin støtteordning *Bionova*; særlig ordningen **Fornybar energi i landbruket**: «*Som skal stimulere landbruket til å produsere, bruke og levere fornybar energi, samt ta i bruk nye teknologier som gir klima- og miljøeffekt*» (Innovasjon Norge sin hjemmeside).

Innovasjon Norge Agder sine tilbakemeldinger er at det er lite søknader etter denne type midler i Agder for tiden; noe som nok skyldes at det er «dyrtid» også for landbruket og at det innen bioenergi er prisene eksempelvis på flis så høye at det er vanskelig å få slike investeringer til å bli lønnsomme.

Følgelig er heller ikke de fylkeskommunale midlene blitt brukt - med unntak av en sak. Det står derfor ca. 2 mill. kroner i ubrukte midler igjen for 2024 og 2025; midler avsatt til *Energistimulering – landbruk*.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren mener – som påpekt i saken i 2024 - at det er viktig å se de fylkeskommunale midlene til energistimulering, sammen med Innovasjon Norges virkemidler. En bør derfor heller ikke nå etablere en egen søkbar tilskuddordning i regi av fylkeskommunen. En søkbar tilskuddordning med samme formål og målgruppe som Innovasjon Norge sin *Bionova ordning* vil kunne føre til en uoversiktlig situasjon for landbruket og skaper heller ikke økt etterspørsel etter midler all den tid det finnes tilgjengelig midler hos Innovasjon Norge i dag.

En tilsvarende innretning som forslått i saken fra 2024 har en ellers gode erfaringer med når det gjelder det *fylkeskommunale dreneringstilskuddet* (grøftetilskudd) som forsterker det statlige tilskuddet. Her er alle midler avsatt til formålet brukt opp.

I vedtaket fra hovedutvalget i 2024 ble det vedtatt at *Landbruksforum i Agder* holdes orientert om forvaltning av de fylkeskommunale midlene til energitilskudd. I Landbruksforumets møte 16. juni ble saken drøftet, og man var enige om at det burde gjøres endringer i innretning av midlene, basert på signaler fra bl.a. Innovasjon Norge. En utvidet bruk av midlene må imidlertid ha klima, miljø, grønne omstillinger og bærekraftige

løsninger i fokus. Det var også enighet i Landbruksforumet om at det bør fremmes en ny sak om dette til *hovedutvalget for næring, kultur og miljø* så snart som mulig.

Eksempler på «nye» tiltak kan være gjødselhåndtering, mer effektive drivhus/vanningsanlegg, avfallshåndtering, eller andre tiltak som vurderes å ha klima, og/eller miljøeffekt. Dette er tiltak som er kvalifisert for støtte gjennom Innovasjon Norge sine IBU-midler (investerings- og bedriftsutviklingsmidler), men hvor Innovasjon Norge erfaringsmessig mangler midler utover året pga. stor etterspørsel etter IBU-midler

Dersom noen av de fylkeskommunale «energimidlene» kan gå til IBU-satsingene er dette ellers i tråd med nasjonale og regionale føringer fordi prioriteringer av bruken av IBU-midler diskuteres i det regionale partnerskapet for landbruk. Her deltar næringen, statsforvalteren og fylkeskommunen.

En foreslår videre at en også kan bruke noen av midlene til satsinger i den reviderte landbruksstrategien, som nå er på høring. Det kan være tiltak/satsinger som er innrettet mot miljø, klima og grønne omstillinger, eller tiltak for å styrke matsikkerheten/matberedskapen og øke selvforsyningsgraden i Agder.

Det foreslås at administrasjonen får fullmakt til å vurdere bruken av midlene til slike satsinger, men en ønsker ikke her legger føringer på hvilke satsinger som kan være aktuelle før den reviderte strategien er vedtatt; tentativt før jul. Dersom det viser seg at det ikke er tilstrekkelig etterspørsel etter midlene selv etter denne utvidelsen av retningslinjene vil det legges frem en ny sak med forslag om en eventuell omdisponering

Økonomiske konsekvenser

Det er avsatt 1 mill. kroner i satsingen energistimulering for landbruket i perioden 2024 – 2027 pr. år. Utover dette får ikke denne saken økonomiske konsekvenser, med mindre hovedutvalget velger å foreslå å trekke tilbake midlene.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren foreslår at bruken av det fylkeskommunale tilskuddet *Energistimulering – landbruk* utvides til også å kunne gjelde tiltak finansiert av Innovasjon Norge der disse er rettet mot klima-, energieffektivisering og øvrige miljøtiltak i landbruket. Administrasjonen vil gå i dialog med Innovasjon Norge for hvordan dette kan følges opp.

Videre forslår fylkeskommunedirektøren at *Energistimulering – landbruk* kan brukes på satsinger i landbruksstrategien når den er vedtatt, samt tiltak som har som formål å styrke matberedskapen/matsikkerheten og selvforsyningsgraden i Agder. Tiltakene må gi en energieffektiviserings-, klima- og/eller miljøgevinst. Det foreslås en øvre ramme på 300 000 kr. pr. tiltak/satsing. Landbruksforumet vil bli holdt orientert om bruken av midlene.

Kristiansand, 12.08.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
Fylkesdirektør for næring, plan og kultur